Štev. 301 V Trstu, v ponedeljek 4. novembra 1918 Letnik XLIII

zhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—.
Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 30 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 50 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 30.—; vsaka nadaljna vrsta K 3·—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.
Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Italijansko vojaštvo zasedlo Trst.

Prihod italijanskega brodovja. Izkrcanje italijanskega vojaštva. Trst okupiran. — Premirje na vseh bivših avstro-ogrskih frontah. — Nota Narodnega Sveta SHS prijateliskim ententnim državam. — Odposlanci Narodnega Sveta SHS v pogajanjih z ententnim brodovjem.

Prošnja za zasedenje Trsta po ententi.

Kakor smo že poročali, se je tržaški Odbor za ljudski blagor obrnil potom brezžičnega brzojava prošli četrtek, 31. oktobra, na poveljništvo ententnega brodovja v Benetkah ter sporočil, da namerava z ozirom na zelo težavni položaj v mestu poslati v petek, 1. novembra, zjutraj torpedovko jugoslovanskega Narodnega Sveta v svrho dogovarjanja z ententnim brodovjem. Na tozadevni pritrjevalni odgovor iz Benetk, podpisan po vrhovnem poveljniku v Benetkah, je naša torpedovka odplula v petek ob 5 zjutraj iz Trsta.

Odposlanci. Vsebina dogovarjanja.

Odbor za javni blagor je sklenil, da odidejo na dogovor z ententnim brodovjem trije člani odbora, in sicer Callini za italijanske socijalne demokrate, dr. Ferfolja za Slovence in Samaia za italijansko narodno stranko. Odbor jim je izdal pismeno pooblastilo za dogovarjanje, kateremu naj bi bil namen, da se doseže v svrho vzpostavitve miru in reda začasno zasedenje Trsta po ententnih četah in obenem tudi zagotovi preskrba Trsta z živili s strani entente. Odbor za javni blagor je s hvaležnostjo sprejel gostoljubnost Narodnega Sveta SHS, ki mu je dal na razpolago torpedovko pod poveljništvom linijskoladijskega poročnika Vučetića za vožnjo proti Benetkam. Spremljal pa je torpedovko kot zastopnik Narodnega Sveta SHS dr. Ljubo Tomašić, predstavljajoč tako njenega lastnika.

Vožnja proti Benetkam.

Kakor je rečeno, je torpedovka odplula v petek, 1. novembra, ob 5 zjutraj iz Trsta. V višini Gradeža sta jo pozdravila, ker je niso poznali, dva ostra strela avstrijskih baterij, a ko so jo spoznali po znamenjih in je dvignila juguoslovansko zastavo — torpedovka je plula pod slovensko zastavo — je streljanje ponehalo, in kmalu nato so se videle in čule v okolišu Gradeža eksplozije. Na nadaljni vožnji se je torpedovki pokvaril nekoliko stroj, toda mogla je kmalu zopet nadaljevati svojo pot. Prišla sta ji potem naproti dva italijanska aeroplana, potem pa dve italijanski torpedovki, ki ste jo pospremili do Benetek.

Dogovarjanja.

Kmalu po dospetju v Benetke, kamor je prispela torpedovka pod slovensko zastavo, so bili odposlanci obveščeni, da jih sprejme vrhovni italijanski poveljnik v Benetkah, admiral Marzollo, kar se je zgodilo ob eni popoldne.

Odposlancem so zavezali oči in jih odpeljali v arsenal, kjer so jim šele v sobi odvezali oči. Admiralu, ki jih je sprejel prijazno, so se izkazali s pooblastilom tržaškega Odbora za javni blagor. Član odposlanstva Samaia je orisal nato žalostne razmere v Trstu, a končal je potem: »Prišel sem, da prosim pomoči svoje brate. Ne govorim sedaj več kot zastopnik Odbora za javni blagor, temveč kot zastopnik Narodne zveze (Fascio nazionale) in prosim kot tak, da Italija okupira Trst, da bomo zedinjeni.« Nato je govoril zastopnik italijanskih socijalnih demokratov, Callini, ki je prosil intervencije entente, ali pa vsaj intervencije Italije sporazumno z entento. Zastopnik Slovencev, dr. Ferfolja je s svoje strani podal pojasnilo o položaju v Trstu, v katerem se je strinjal s sliko, katero sta podala ostala dva zastopnika o položaju v Trstu in njunimi zahtevami glede vprašanja prehrane, izjavil pa je, da zastopa popolnoma drugačno stališče kot pa njegov tovariš Samaia, in sicer iz dveh razlogov: Samaia se ni držal v svoji izjavi onega, v kar je bilo odposlanstvo s pismeno legitimacijo izključno pooblaščeno od Odbora za ljudski blagor, namreč da prosi pomoči le od entente. To pooblastilo se ne sme prekoračiti. Če pa se postavi on sam na stališče, da se prihaja dogovarjat v imenu Narodnega Sveta SHS, potem mora izjaviti, da **nikakor ne sme zasesti Trsta Italija, temveč edino le ententa, ker Narodni Svet SHS smatra Trst in jadransko obal za sporno ozemlje, o katerem se bo končno odločilo na mirovni konferenci. Na provizorično okupacijo po Italiji v svrho preprečenja neredov ter vzdrževanje miru in reda bi mogel pristati edino le tedaj, če bi imela Italija za to direktno naročilo od entente.**

Vse te izjave so se natančno zabeležile in so jih podpisali vsi trije odposlanci.

Admiral Marzollo je izjavil na ta izvajanja, da dobe odposlanci odgovor pozneje.

Drugo jutro, v soboto, — odposlanci so prenočili na torpedovki — je admiralov pobočnik naznanil odposlancem, da so se **njihove zahteve sporočile prizadetim vladam.**

Okoli 11 dopoldne pa je prinesel odposlancem drug admiralov pobočnik spisan odgovor načelnika generalnega štaba italijanske armade, generala Diaza, ki se glasi dobesedno:

»Odpošljemo takoj pomoč Trstu«.

Odposlanci so nato čakali dovoljenja, da se lahko vrnejo v Trst, a ker je to dovoljenje prišlo šele okoli 3 popoldne, so izjavili, da je zaradi nevarne vožnje prepozno in da žele ostati čez noč še v Benetkah, čemur se je ugodilo. Tako je torpedovka odplula iz Benetek v nedeljo zjutraj in se vrnila v Trst okoli 1 popoldne. Odhajajoč iz Benetek so odposlanci že videli, da se vkrcavajo čete in živila.

Pripomniti je tu še treba, da je zastopnik Narodnega Sveta SHS, dr. Tomašić izročil v Benetkah v oddajo brzojavno sporočilo Jugoslovanskemu obdoru v Parizu namen tržaškega odposlanstva in prihod odposlanstva v Benetke, in prav tako potem tudi uspeh poslanstva. Na vprašanje, ali se je odposlala brzojavka, je, kakor že povedano, odgovoril admiralov pobočnik: Vaše zahteve smo sporočili prizadetim vladam.

PRIHOD ITALIJANSKIH LADIJ.

Velike množice občinstva so oblegale nabrežja in pomole že ves čas od petka popoldne sem, pričakujoč zavezniškega brodovja, ki naj bi rešilo Trst sedanjega nereda in dosedanjih nevzdržnih prehranjevanjskih razmer. Toda občinstvo je čakalo zaman v petek in soboto, a ko se je včeraj okoli ene popoldne vrnila iz Benetk naša jugoslovanska torpedovka št. III sama, je bilo občinstvo precej razočarano. Zavladalo pa je veliko navdušenje med italijanskim občinstvom, ko se je izvedelo, da pride v kratkem italijansko brodovje in italijansko vojaštvo.

Okoli 4 popoldne se je pokazal dim tam zunaj in bilo je poll 5 popoldne, ko so ladje pristale ob pomolu sv. Karla. Bilo jih je šest in sicer štirje rušilci: »Audace«, »Fabrizi«, »Lamaso« in »Missori« ter dve visokomorski torpedovki »Climene« in »Procione«. Kakor se nam poroča, so jim šli nasproti s čolni in tenderji, a ko so ladje pristale ob pomolu, so jih pozdravljali z viharnim vzklikanjem: »Evviva l'Italia«, na kar so jim z ladij odgovarjali z »Viva Trieste italiana!« Ženske so obmetavale ladje s cvetjem. Precej prozaično je v tem navdušenju delovalo dejstvo, da so italijanski mornarji začeli metati z ladij mladini prepečenec, po katerem je le-ta posegala s tako hlastnostjo, da bi se bila skoraj stepla zanj.

Z ladjami je prispel tudi podmaršal italijanske vojske (tenente generale) Carlo Petitti di Roreto, določen za vojaškega guvernerja v Trstu. Njega in ž njim došle poveljnike posameznih ladij in nekaj drugih častnikov so povedli na namestništvo, kjer se je vršil oficijelni sprejem v veliki dvorani. Stražno službo so imeli tu mestni redarji v svojih predvojnih uniformah, toda takoj za častniki, ki so prihajali z ladij, so se izkrcali tudi karabinjerji, ki so takoj prevzeli stražo v namestništveni palači in pred njo na trgu.

Pozdravi.

Pozdravil je generala kot prvi predsednik Odbora za javni blagor, bivši župan dr. Valerio, ki je nazdravljal Italiji in njeni vojski. General se je zahvalil, poudarjajoč, da je sedaj prišlo odrešenje Trstu. Na neki medklic je posebej naglasil, da je to odrešenje stalo veliko krvi in da naj se to dobro pomni. V imenu italijanskih socijalnih demokratov je pozdravil dr. Puecher, nato pa **dr. Rybař** kot zastopnik jugoslovanske države v imenu Narodnega Sveta SHS in vseh vojnih enot jugoslovanske države in se zahvalil za hitro intervencijo, ki naj vzpostavi mir in red v Trstu. General je odgovoril na ta nagovor, da ga veseli, da je našel tako patrijotično in tako edino prebivalstvo v Trstu, ter izrazil željo, da ostane tako združeno tudi še vnaprej, ne da bi je ločile politične strasti in spori. Navzoči Jugoslovani so sprejeli ta odgovor s krepkimi živioklici, na katere so se šele po kratkem prestanku začeli oglašati klici »Viva l'Italia«.

Pred namestništveno palačo je med sprejemom in pozdravi igrala godba italijansko kraljevsko himno, katero je italijansko občinstvo živalno pozdravljalo.

Pozdrav v mestni palači.

Po sprejemu na namestništvu se je vršil drugi sprejem v mestni palači, ki nam pa ni bil dostopen, vsled česar tudi ne moremu poročati o njem.

Neskladnosti.

General Carlo Petitti di Roreto je visok, krepak mož, ki mora imeti desnico ranjeno, ker jo nosi v črnem robcu, in videti, sodeč ga po njegovih kratkih, odrezanih besedah, zelo energičen. Njegove besede na nagovor zastopnika naše juguoslovanske države, dr. Rybářa, so kazale, da tudi ni slab diplomat. Omenjal ni nas Slovencev, ki smo krepka avtohtona manjšina v Trstu, niti z eno besedico in je le izražal svojo radost na edinosti tržaškega prebivalstva ter svojo željo, da bi te edinosti tudi v bodoče ne kršile politične strasti in spori. Če pa primerjamo te besede z onimi, ki jih je izrekel nekoliko pozneje: »Prihajam po nalogu višjega poveljnika, da okupiram vaše mesto (la vostra città), da se napravi mir in red«, vidimo tu bistveno razliko med stališčem generalovim in onim, ki ga je zavzemal tržaški Odbor za javni blagor in ga je poudarjal naš zastopnik dr. Rybář v svojem nagovoru. Ta neskladnost pa postaja še tem večja, če se upošteva izjava, podaná o ½8 zvečer, da gre tu za okupacijo Trsta in »delle parti italiane della Regione Giulia«, tudi italijanskih delov Primorske. — Zabeležili smo te neskladnosti, da ostanejo zabeležene.

Izkrcavanje italijanskega vojaštva.

S pozneje dospelih ladij se je začelo izkrcavati vojaštvo, ki prevzame nalogo čuvanja javnega miru in reda v Trstu. Napovedalo se je, da pride v Trst okoli 7000 italijanske vojske, menda bersaljerjev. Čete, ki so dospele prve, so namestili v Veliki vojašnici, kamor so prihajale med špalirijem množice. Ravno prijetno nastanišče jim Velika vojašnica ne bo, ker so jo uzmoviči precej izpraznili in odnesli baje tudi slamnice.

VZPOSTAVA MESTNE UPRAVE.

Zvečer, kmalu po končanih sprejemih, je predsednik Odbora za javni blagor, dr. Valerio, naznanil v seji tega Odbora, da razpušča Odbor in da stopa na njegovo mesto zopet redna mestna uprava, občinski svet, mestna delegacija z županom na čelu.

Našemu prebivalstvu!

Od danes dalje imamo torej v Trstu razmere, kakor si jih, odkrito povedano, nismo želeli, kajti naša želja je bila, da pride v Trst vzpostavljat in vzdrževat mir in red vojaštvo onih ententnih držav, ki niso interesirane na ozemljih, ki so sporna glede bodoče državne pripadnosti. Prišlo je drugače, in mi smatramo te sedanje razmere le za začasne, ker končno odločitev izreče edino le mirovna konferenca. To dejstvo pa nam nikakor ne sme dajati povoda, da ne bi najresneje računali s temi dejanskimi razmerami. Skrb za javni mir in red prevzema z današnjim dnem italijansko vojaštvo in italijanski general je vrhovni oblastnik v Trstu. Zato priporočamo našemu občinstvu kar najnujneje, da naj ne stori ničesar, kar bi nasprotovalo ukrepom in odredbam sedanjih oblasti. Vsak naj mirno opravlja svoj posel in se izogiba vsega, kar bi moglo izzvati spore, iz katerih bi lahko nastale težke in najtežje posledice ne samo za dotičnega posameznika, temveč tudi za vso našo skupnost, za našo stvar. Zanašamo se na eni strani na treznost in razsodnost našega ljudstva, na drugi pa tudi na naprotljivost novih, in ker po našem prepričanju le začasnih, torej še tem večje spoštovanje obstoječim dejanskim razmeram dolžnih oblastnikov, in zato tudi upamo, da izidemo iz sedanjega prehodnega položaja brez škode. Torej le mirno, trezno in razsodno!

Poverjenik narodne vlade za sporna ozemlja.

Narodna vlada SHS v Ljubljani je z dopisom z dne 1. t. m., priznavajoč kompetenco mirovnega kongresa za ureditev državne pripadnosti spornih ozemelj na Primorskem in v Trstu z okolico posebej, imenovala dr. Otokarja Rybářa za svojega poverjenika za ta ozemlja: gosp. dr. Otokar Rybař bo v tej svoji funkciji neposredno podrejen resortnim šefom narodne vlade SHS v Ljubljani.

NOTA NARODNEGA SVETA SHS ENTENTNIM DRŽAVAM.

ZAGREB, 3. (Izv.) Narodni Svet SHS je poslal ententnim državam naslednjo noto:

Narodni Svet edinstvenega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki prebiva na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, je izrekel v svojem manifestu 19. oktobra t. l., da ustanavlja neodvisno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov na tem ozemlju ter je s tem pretrgal vsako zvezo z avstro-ogrsko monarhijo in habsburško dinastijo. To izjavo je povzel v svoji seji 29. oktobra t. l. soglasno tudi hrvatski sabor, ki je tolmač in predstavitelj enega dela našega naroda v bivši avstro-ogrski monarhiji. Tej seji je prisostvoval tudi predsedstveni odbor Narodnega Sveta, ki je vrhovna eksekutiva vseh jugoslovanskih krajev bivše avstro-ogrske monarhije.

Nadalje je Narodni Svet sporočil vladi Zedinjenih držav ter francoski, angleški, italijanski in srbski vladi ter Jugoslovanskemu odboru v Švici, da države Slovencev, Hrvatov in Srbov (Jugoslovanov) stopajo v eno državo s Srbijo in Črno goro, katera država se ima v smislu narodnostnega načela raztezati na celo narodopisno ozemlje naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov.

V isti noti je bilo krepko poudarjeno tudi to, da se mi ne nahajamo v vojni z zavezniki državami, temveč da jih smatramo za prijateljske države, katero prijateljstvo izpričuje dejstvo, da sta že od začetka vojne Srbija in Črnagora najzvestejši zaveznici entente. Ta dejstva še niso mogla biti znana ententnim državam, ko so stavile pogoje za premirje, kakor tudi ne, da se je bivša avstro-ogrska monarhija razkrojila v nekoliko narodnih držav.

Kot vrhovni predstavitelji naroda in države Slovencev, Hrvatov in Srbov smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo ententne vlade na ta dejstva, da se ozirajo na to v smislu, da priznajo tudi vse obrežne utrdbe, službeno izročeno pohajo pogajati z oficijelnimi predstavitelji avstro-ogrske monarhije, katera ne obstoji več, ter z okupacijo enega dela našega edinstvenega ozemlja ne ustvarjajo prejudicev proti popolnemu našemu državnemu in narodnemu zedinjenju.

Istočasno nam je v čast, sporočati, da je bilo brodovje bivše avstroogrske monarhije, kakor tudi vse obrežne utrdbe službeno izročene pooblaščenim delegatom Narodnega Sveta in da vsled tega avstroogrska monarhija s tem brodovjem ne more več razpolagati.

Končno sporočamo, da smo, preden smo izvedeli za pogoje premirja, stavljene avstroogrskim predstaviteljem, poslali jugoslovanskim četam poziv, naj gredo ententnim četam naproti in polože orožje.

Zagreb, 3. novembra 1918.

Pavelić l. r. Pribičević l. r.

DOGOVARJANJE ZASTOPNIKOV NARODNEGA SVETA SHS Z ENTENTNIM BRODOVJEM.

PULA, 3. (Izv.) Jutri zjutraj odpotujejo preko Splita na Krf zastopniki Narodnega Sveta SHS: dr. Tresić-Pavičić, dr. Čok in Bukšeg ter linijskoladijski kapitan Dolenec in podpolkovnik Liška v svrho dogovarjanj z ententnim brodovjem.

ZAPRISEGA SLOVENSKEGA POLKA V GORICI.

GORICA, 3. (Izv.) Včeraj popoldne ob 2 je bil prispel semkaj z italijanskega bojišča 2. strelski pešpolk. Na Velikih Rojcah je polk ob velikem navdušenju prisegel državi SHS.

NEMČIJA IN ČEHOSLOVAŠKA DRŽAVA.

PRAGA, 3. (Čehslov.) Nemški generalni konzul bar. Gebsattel je prišel danes ponovno k predsedništvu Narodnega Vy-Vybora, kjer je uradno izjavil, da vlada nemške države priznava samostojno češkoslovaško državo in da se veseli, da čim preje mogoče pozdravi poslanika češkoslovaške države v Berolinu.

Vojna poročila.

Premirje sklenjeno.

DUNAJ, 3. (Kor.) Uradno se razglaša: 3. novembra 1918.

Na italijanskem bojišču so naše čete na podlagi sklenjenega premirja ustavile sovražnosti. Pogoji premirja se razglase posebej.

PULA, 3. (Izv.) Danes popoldne okoli ene so sestali na višini Rovinja, kakih 10 do 15 milj od istrske obali, zastopniki jugoslovanskega brodovja, linijskoladijski kapitan Milinković, dr. Krmpotić in dr. Vukotić, prihajajoči iz Pule, z italijanskim brodovjem. Ugotovilo se je premirje, veljavno od tega časa.

Načelnik generalnega štaba.

ITALIJANSKA VEST O POTOPITVI OKLOPNICE »VIRIBUS UNITIS«.

RIM, 2. (Stefani.) Načelnik mornariškega generalnega štaba sporoča: V noči 31. oktobra sta poveljnik mornariške ženije Raffaele Rosetti in poročnik Raffaele Paeluzzi vdrla v notranje pristanišče v Puli. Počakala sta ugodnega trenutka in potopila proti jutru oklopnico »Viribus Unitis«.

Nemško uradno poročilo.

3. novembra. — Zapadno bojišče: Na Flandrskem smo ob Lysi stoječe čete, v zvezi z našo fronto ob Skaldi, umeknili proti Gentu. Včeraj ni bilo tu nikakršnega bojnega stika z nasprotnikom. Severovzhodno Oudenarda in pri Tournaiju smo zavrnili delne sovražne napade. Pri Valenciennesu in južno odtod je Anglež nadaljeval svoje silovite napade. V dopoldanskih bojih nas je porinil proti Soultainu in se je zopet polastil Preseauja. Villers Pol smo obdržali vkljub večkratnim napadom. Ponovni popoldanski napadi vzhodno Valaso se izjalovili. Zapadno Landreciesa smo zavrnili delne sovražne napade. Kjer je sovražnik vdrl, so ga vrgle zopet kolesarske čete. Zapadno Guise je ostal sovražni delni napad brez uspeha. Francoz po težkih izgubah, ki jih je imel v bitki na frontah ob Aisni, včeraj ni več nadaljeval svojih velikih napadov. Omejeval se je na delne napade vzhodno Bannogna, pri Neuville et Dalju in Terronu, ki smo jih deloma zavrnili s protisunkom. Amerikanski vdor zapadno Moze nas je prisilil, da smo umeknili fronto med Aisno in Champigneullesom. V črti Quatre Champ—Buzanay so se razvili včeraj boji v predozemlju. Vzhodno Moze je Amerikanec nadaljeval svoje napade. Pri Taillyju in preko Villers devant Duna so pridobili nekolio tal, v ostalem pa so bili zavrnjeni. Srditi boji v predozemlju zapadno Moze.

Graški Nemci za republiko.

GRADEC, 3. (Kor.) V prisotnosti več tisoč organiziranih delavcev in pripadnikov meščanstva ter vojaštva se je vršilo danes pod milim nebom po vodstvu socijalno demokratske stranke sklicano zborovanje z dnevnim redom: bodočnost nemške Avstrije. Govorniki so se ob navdušenem pritrjevanju izrekli za republikansko državno obliko in so pozivljali vse, da naj ohranijo disciplino, mir in red. Prihod in odhod delavskih mas se je izvršil v največjem redu.

Odprava vojnih ujetnikov.

DUNAJ, 2. (Kor.) Po poročilih, ki so tekom današnjega dne dospela semkaj, je v ujetniških taboriščih v Hartu pri Amstettenu, v Sigmundshergu in Breitenseeju taboriška straža, ki so jo tvorili večinoma pripadniki čehoslovaške in jugoslovanske države, zapustila svoje mesto, da so se ujetniki osvobodili. Ujetniki iz Harta so se polastili vlaka, ki je vozil domov se vračajoče vojake, ter so se odpeljali preko Kemmelbacha ob Ybbsi. Ukrenilo se je vse, da se pridrže. Italijani se po železnici odpošljejo do meje jugoslovanske države. Rusi pa do meje čehoslovaške države, da se izroče tema državama. Vojno ministrstvo je poslalo podmaršala Linharta v Sigmundsherberg, da bo tamkaj vodil ukrepe zaradi ubega ujetnikov.

DUNAJ, 3. (Kor.) V taborišču v Sigmundsherbergu vlada mir. Iz Hardta pobegle vojne ujetnike so zaustavili pri Sv. Hipolitu. Iz Sigmundsherberga pobegli ujetniki so včeraj odšli baje v Schniandorf. Ukrenjeni so obrambni ukrepi.

Komunike Narodnega Sveta v Ljubljani.

V svoji seji, dne 27. oktobra 1918. sklenilo je predsedstvo »Narodnega Sveta« sledeče:

1. Glede na to, da državna prehranitvena služba grozi popolnoma odreči in da bi vsled tega utegnile nastati nedogledne posledice, ustanoviti za vso Slovenijo in Istro lastni urad za prehrano in preskrbo ter pozvati deželno predsedstvo Kranjsko, da temu uradu odstopi deželni prehranitveni urad za Kranjsko z vsem pripadajočim aparatom in vsemi organizacijami.

2. Izdati manifest z naznanilom, da kot eksekutivna oblast »Narodnega Veća« prevzema takoj ves prehranitveni in preskrbitveni posel za vso Slovenijo in Istro.

3. Izdati oklic na vsa županstva in župne urade, v katerem se ti ukrepi predsedstva dajo na znanje, ter pozivlja, naj županstva vplivajo na prebivalstvo, da se pokorava odredbam predsedstva »Narodnega Sveta« in takoj odda že določeni kontingent živil.

4. Stopiti zaradi dobave živil nemudoma v stik z »Narodnim Vyborom« v Pragi in »Narodnim Večem« v Zagrebu.

5. Namestiti pri transportnih vodstvih zaupnike »Narodnega Veća« ter se tozadevno obrniti do kompetentnih oblasti.

6. Posredovati pri južni železnici, da osnuje v Ljubljani svoje ravnateljstvo in pri železniškem ministrstvu na Dunaju, da premesti prometno ravnateljstvo iz Trsta v Ljubljano.

7. Odposlati dva uradnika svojega prehranjevalnega in preskrbovalnega urada v Gradec v svrho nadziranja ondotnega »Wohlfahrtsausschussa«, da ne bo rekviriral po slovenskem delu Štajerske.

8. Zahtevati, da kranjski uradni list izhaja odslej v slovenskem jeziku.

V seji dne 29. oktobra se je ustanovil **Agrarni odsek** in petero **enket**, katere imajo Narodnemu Svetu staviti nasvete glede izpremenb uprave in osobja in sicer v politično-upravni, sodni, finančni, poštni in šolski stroki. Člani enkete so naprošeni to delo kar najhitreje izvršiti.

Razpad države.

Stare Avstrije ni več! — vsklika »Arbeiter-Zeitung«. Narodi so se osamosvojili in proglasili svoje samostojne narodne države. Potem omenja, kako različne sodbe se izrekajo o noti Avstrije, ki ponuja mir brez vsakega ozira na Nemčijo. Drugi obsojajo odpad od Nemčije, trdeč, da je to čin nehvaležnosti in nezvestobe napram Nemčiji za toliko prelite nemške krvi v obrambo posesti Habsburžanov. In »Arbeiter-Zeitung« pritrjuje temu mnenju in nadaljuje:

Tedaj, ko je Nemčija s predrznimi svojimi osvojevalnimi načrti preprečila mir in ogrožala mir Evrope: tedaj bi bila ločitev od Nemčije nravstven čin — čin svobode in miru. Sedaj, ko je Nemčija v stiski, nemški imperijalizem zlomljen, ne moremo slaviti posebnega miru kot hvalevrednega čina. Ni to nikak nravstveni čin, marveč le čin najgrenkeje potrebe. Je to zločin proti zapriseženi zvestobi, toda zločin vsled neodklonljive sile. Zapuščena od vseh svojih narodov, zapadla najtežjim gospodarskim in političnim krizam, že danes smrtno ogrožena na italijanski in srbski meji, a na romunski v bližnji bodočnosti: ne more rušeča se država enostavno nič drugega, da izprosi mir za vsako ceno in na vsak način. Neumno je smatrati kot pripravljalca miru grofa Andrassyja, ki je bil v času, **ko je bil nemški imperijalizem najnevarneji sovražnik svobode miru,** najvesteji oproda Ludendorffa. Kajte sedaj dela le to, kar — mora! Istotako otročje pa je, če se madjarskega grofa preklinja kot izdajalca na nemškem narodu, ker skuša z vsemi sredstvi rešiti, kar se še rešiti da! Njegov sklep je onkraj dobrega in slabega. Je kapitulacija podvajoče se države, ki nima več nobene druge možnosti in nobene

druge funkcije, nego te, da preneha z bojem, sklene premirje in prepusti narodom, ki so z njenim zlomom postali svobodni, da sklenejo mir med seboj in s svetom.

Je pa ljudi, ki se nadejajo, da bodo iz položaja nastalega po ločitvi od Nemčije, mogli izpiti nevarnega dobička. Gotovo je dvorskih krogov, ki se nadejajo, da napravijo z entento kupčijo, da z njeno pomočjo rešijo obstanek monarhije, ako se le ta poslednja loči od Nemčije. Sosebno so Madjari, ki se nadejajo, da jih ententa za odpad od Nemčije nagradi s tem, da jim prepusti gospodstvo nad Slovaki in Romuni. V tem je nevarnost, da bi se pri sklepanju miru žrtvovali interesi narodov v namen, da ententa privoli v nadaljni obstanek monarhije in da se doseže zagotovitev madjarskega gospodstva. **Zato morajo narodi sedaj šele prav zahtevati, da bodo popolnoma neodvisni, da so le oni sami opravičeni za mirovna pogajanja, da imajo le oni pravico, da dogovore svoj državni red!** Kakor je bil sklep grofa Andrassyja neizogiben, istotako neizogibno je, da še posebno Nemci v Avstriji izvedejo zaključek, da jih more le popolna neodvisnost in popolna svoboda obvarovati pred tem, da njih interesi ne postanejo cena za rešitev dinastije in za rešitev madjarske oligarhije. **Tako se vrši razpad države nevzdržno!** Celo sredstva, ki naj bi ga zabranila, ga le povspešujejo. Z vsakim dnem se ruši po en kos iz stare zgradbe.

Iz temelja!

Pod tem naslovom piše D. F. Ivanišević v Novi Dobi:

Prva naša narodna borba je začela z ustavo, uvedeno z oktobrsko diplomo 1860. s temeljnim zakonom l. 1867 je bila proglašena ravnopravnost v monarhiji. Od dogovora s Kolomanom v Belgradu 1107 do sabora na Cetinju 1527. od pragmatične sankcije 1712 do dualizma in nagodbe 1867, po tolikih poveljih, prisegah in zaobljubah: je bila Hrvatski neprestano zajamčena pravica do narodnega obstanka in razvoja.

Zgodovina poznejših časov je pokazala, koliko se je izpolnilo od vsega tega, kar se je obljubljalo in dogovorilo s trdnim pismom — vse je ostalo na golem papirju, in tužni razmetani udje hrvatske domovine kličejo tudi danes po svojem zedinjenju.

Poleg pisanih zgodovinskih in državnopravnih naslovov **narodnega prava** obstoji še en nepisan, ali mnogo jačji izvor. Ta prihaja **iz narodne samozavesti, a to je naravno svojstveno pravo vsakega človeka, vsakega naroda, da stremi po svoji samostalnosti!** »Cogito ergo sum — mislim, torej obstojim — so trdili stari filozofi. »Čutim se Hrvata in zahtevam da bom priznan kot tak« — more trditi vsak član državne zajednice.

V tej grozni vojni nam je zasijala ena svetla točka od tam preko oceana. Amerikanski učenjak, sedaj predsednik Unije Wilson je prijavil stari Evropi novo geslo za rešitev narodnih vprašanj: **vsakemu narodu, malemu in velikemu, je pripustiti pravico samoodločbe o svoji usodi.** Ta misel, soglasna s temeljnimi načeli evangeljskega nauka je odjeknila po vsem svetu in je našla živega odmeva v vseh plemenitih srcih, posebno v malih tlačenih narodih. V knjigi božanske Pravice stoji zapisano: **Močneji ne sme tlačiti slabejega!** Zato vidijo mali doslej raztrgani slovanski narodi v tem geslu veliko jamstvo svoje bolje bodočnosti.

Narodna samoodločba in narodna samozavest sta dva vzporedna pojma, enega brez drugega si ni možno misliti. Kdor nima svoje zavesti, ne more odločati o sebi. Ako hočemo, da bo naš narod sposoben, da odloča o sebi, ga moramo vzgojiti za to in ga dovesti do popolne zavesti. Kakor si mora biti vsak človek svesten svojih pravic in svojih dolžnosti, tako tudi narod, ki koncem konca ni nič drugega, nego skupina poedinih ljudi.

Kot narod ni smeti smatrati samo sloj više izobraženih ljudi. V narod se vštevajo tudi široke mase prebivalstva: kmeta po selih, ribiča, mornarja na otokih, delavca, obrtnika po mestih, ki tvorijo 80 odstotkov prebivalstva Dalmacije. Te mase niso dajale doslej zadostnega znaka političnega življenja ker narodna zavest v njih ni dovolj vzbujena. Na tem smo mnogo krivi mi, takozvana **inteligenca.** Delalo se je pri strehi, ne iz temelja.

Masa širokega prebivalstva je sirov materijal, ki ga treba obdelati, da se obdelan primerno uvrsti v sklad narodne zgradbe. Za te mase — priznajmo resnico — se je malokdo doslej intenzivno brigal, ker so malo posegale in odločevale v javnem življenju. Še le z novo občno volilno pravico so se začele oglašati te mase na javnih shodih. V nedaljni bodočnosti pa bodo veliko bolj vplivale in odločevale v življenju naroda in je zato naša dolžnost, da jih vzgojimo, da bodo sposobne za to delo. Zato je v tem pogledu kaj srečna misel nekaterih rodoljubov, ki so se odločili za izdajanje malega lista za ljudstvo, ki naj bo **vademecum** njegovih političnih aspiracij, priročnik njegovega narodnega življenja.

Danes se mnogo piše in govori o **plebiscitu.** Ono, kar so te dni rekle grofu Tiszi ugledne politične osebe Srbov in Hrvatov, **tako poreče nekega dne ves narod njemu in drugim za njim.** Narodna samoodločba se ne more popolnoma izvesti brez glasu ljudstva. Mramornate spominske plošče, vzidane v doževi palači v Benetkah, nam kažejo belodano, kaj se je doseglo s plebiscitom pri zedinjenju Italije. Navdušiti moramo naše prebivalstvo za zedinjenje Hrvatov, Srbov in Slovencev, da se bo v odločilnem trenotku zavedalo svojega prava in svojega znanja!

Vzbujanje narodne zavesti je najaktualneji in najvažneji narodni postulat v današnjih velikih časih. Zgled nam dajejo Čehi in Slovenci, ki z javnimi skupščinami in časopisi vzdržujejo budno in zavedno narodno dušo. Moramo se čim prej organizirati in koncentrirati, iti v narod s tiskom in živo besedo, zbuditi njegovo narodno energijo in ideologijo, iz katere pride samozavest in samoodločba. Šele tedaj nam bosta na tej naši fronti vojska in vodstvo na mestu.

* * *

Frane Ivanišević, ta ognjeni hrvatski razumnik in boritelj v Dalmaciji, je napisal ta izvajanja s posebnim ozirom na razmere in potrebe v tej pokrajini. Mi Slovenci smo mnogo tega, kar on priporoča **kot najnujnejo potrebo trenutka — hvala Bogu! — v zadnjih časih že srečno prehiteli.** Kljub temu pa moremo tudi mi Slovenci posneti iz Ivaniševičevih izvajanj marsikaj nujno potrebnega. **Posebne** važnosti so pa ta izvajanja za naše tržaške razmere. **Na tisoče in tisoče je tu tiste hrvatske, izlasti na dalmatinske mase, ki jo ima Ivanišević pred očmi in ki je bila doslej za našo stvar skoraj popolnoma izgubljena — suha veja na živem deblu.** Kar piše Ivanišević o dolžnosti inteligence, velja v veliki meri za hrvatske in srbske intelektualce v našem mestu. **Gospoda! Spomnite se te velike dolžnosti in pojdite med svojo maso, da bo sodelovala na določanju naše bodoče — skupne usode.**

Razne politične vesti.

Cesar Viljem in vojna. Češki pisatelj dr. M. Navratil podaja nastopne velezanimive reminiscence, ki so v tem trenotku velike aktualne pomebnosti: Ko sem se leta 1892 mudil v Berolinu, mi je bila kot tajniku pokojnega državnega poslanca in genijalnega publicista Gustava Eina prilika, da sem se z odličnimi politiki in nacijonalnimi ekonomi (navaja jih po imenu) razgovarjal o uvedbi zlate veljave v Avstriji, pri čemer smo seveda razpravljali tudi o političnem položaju. Glavni urednik lista »Berliner Neueste Nachrichten«, dr. Rosendorf, mi je rekel med drugim: **»Mi smo danes (pred 26 leti) pripravljeni za vojno. Največa nevarnost grozi miru od strani našega cesarja!!«** Na moje vprašanje, kaj store socijalisti, je odgovoril odločno: »Teh se ne bojimo. Cim zazveni prva kitica pesmi »Die Wacht am Rhein«, bodo ležali vsi na trebuhu«. — A voditelj socijalistov, državni poslanec Avgust Bebel, je zaključil svoj razgovor s sledečimi besedami: **»Če pride do vojne, je popoln bankrot v vsej Evropi neizogiben.«** Nikaka novost se nam ne razkriva tu, kajti vprašanje, kdo je kriv na tej vojni, kdo jo je hotel imeti, je že davno in naeoporečno rešeno za ves svet. Wilson govori jasno in izraža uverjenje vsega sveta, ko v svojih notah govori o tistih oblastih Nemčije, ki vedno ogrožajo evropski mir. Zato zahteva tudi v imenu zagotovitve bodočega miru, naj te oblasti — izginejo. Vsekako pa so gornje remjniscence zanimiv prispevek k vprašanju o krivdi na sedanji svetovni katastrofi. **Ime cesarja Viljema je v vseh ustih** — s čustvi ogorčenja. Tega imperatorja krivda je, da so računi nemškega naroda obremenjeni s strašnim, poraznim pasivom: s sovraštvom vsega sveta!!

Politična zrelost Čehov. »Narodni Listy« so pisali te dni, pred sedanjimi velikimi dogodki: Vemo, da bodočnost ne bo lahka. Bila bi usodna pogreška, ako bi se ne zavedali, da nas še čaka mnogokateri greben in da bo treba skrajne vestnosti tistih, ki so in ki bodo na krmilu, da preprečijo resne katastrofe. Ali vera, ki nas je povzdignila v najtežjih trenutkih, je postala gotovost, da tuja ne more nikakor, pač pa da bi mogle le lastne pogreške biti nevarne popolni zmagi naše pravične narodne stvari in demokracije. Zavedajoč se tega, storimo vse, kar bo na nas, da se obvarujemo pogreškov in da tudi druge svarimo pred pogreškami. Hočemo biti svesti si odgovornosti in tudi v drugih buditi to zavest. Bomo samo in edino vojaki velikih idej, narodnih in človečanskih, neomajni boritelji proti teroru, naj prihaja od kjer si bodi, budni stražarji pred zavajanji, pa naj bi kdorkoli grozil njih sveti stvari. Tako »Narodni Listy«. Sploh se Čehi kažejo dostojni velikega časa in vredni svobode. Čehi ne hrupe. Čakajo, razumejo se dobro, vedo in sigurni so, kaj pride. Ne razburjajo se. Po Pragi često hodijo stotnije z nasajenimi bajoneti, a Pražani jim se — smejejo! Disciplina naroda in političnih strank in poedincev je divna. Slave svojo zmago dostojno nad padom onih, ki so jih trli. Taki bodimo tudi mi!

Domače vesti.

OPOZARJA se na sejo, ki se ima vršiti danes popoldne ob 3 v Slovanski čitalnici.

Zelo važno, nujno sejo odbora Političnega društva »Edinost«, na katero so obenem vabljeni vsi bivši deželni poslanci, oziroma občinski svetovalci sklicujem za **jutri, torek, 5. novembra, ob 3 popoldne** v Slovansko čitalnico v Narodnem domu. Prosim in najtopleje priporočam, da bodi udeležba zares polnoštevilna. **Predsednik.**

Poziv rojakom na Dunaju! Jugoslovanska kolonija na Dunaju je proslavljala 29. oktobra v dvorani hotela Post dan svojega odrešenja izpod tujega jarma. Dvorana je bila nabito polna in pod predsedstvom prof. drja. Rešetarja so se vrstili navdušeni govori, ki so proslavljali dan našega vstajenja, pa tudi opozarjali na trdo in veliko delo, ki nas čaka v najbližji bodočnosti. Ginljive trenutke te naše dunajske slavnosti so poveličevale naše narodne himne, ki jih je občinstvo prepevalo stoje in iz polnih grl. Ta jugoslovanska skupščina je izvolila »odbor južnih Slovanov«, sestoječ iz 20 članov, ki ima velevažno in težavno nalogo, da bo zastopal v tej dobi likvidacije z bivšo državo in z ozirom na nov položaj v republikanski nemški Avstriji interese Jugoslovanov na Dunaju. Tu je veliko uradništva, dijaštva, zasebnih nastavljencev, trgovcev, delavcev, vojakov, po bolnišnicah je veliko naših ljudi, vojnih ujetnikov in internirancev iz Srbije in Črne gore. Ta odbor je imel že tri seje in je v permanenci. Sestavljen je tako: predsednik dr. Rudolf Sardelić, podpredsednik Andrej Gabršček, častni predsednik dr. Lovro Pogačnik, tajnik dr. Emor Tartaglia in Ante Dabinović, blagajnik Ivo Buritović. Odbor je v **obširni spomenici** sporočil Narodnemu Svetu SHS **dunajske razmere** in vse težave, ki se že porajajo. Negotova je bližnja prihodnost posamičnikov in celote. Pred vsem je potrebno, da ima odbor natančen imenik vseh naših rojakov na Dunaju ter osebne njihove podatke. Zato prosim dunajske rojake slovenskega imena, da mi naznanijo svoj točen naslov in tudi morebitne svoje želje. Ker je stvar zelo nujna, pričakujem v najkrajšem času izvršitev te prošnje na moj naslov. Na Dunaju, 31. oktobra 1918. Andrej Gabršček, podpredsednik. Dunaj, I. Bankgasse 2.

Dolina, 2. novembra. Takoj, ko se je doznalo za ustanovitev Jugoslavije in razpad stare Avstrije, se je ustanovil pri nas krajni Narodni Svet 45 članov, porazdeljenih na vseh 9 davčnih občin, ki si je izbral izvrševalni odbor, predsednika, dva podpredsednika, tajnika in blagajnika. Ustanovil je narodno obrano (stražo). V imenu Narodnega Sveta SHS je sprejel zaobljubo županstva ter zaprisego bivšega orožništva in finančne straže. Prvemu je izročil poveljništvo narodne obrane, a drugemu pobiranje užitninskega davka. Sprejel je tudi zaobljubo poštnega osobja, ki ima poverilo za nadaljno opravljanje poštne službe. Splošno mnenje je, da je potrebno, da se nemudoma enako urede tudi ostale občine, da si izvolijo zastopnike v okrajni Narodni Svet, ki naj bi se tudi nemudoma sestal in uredil zadeve okrajnega glavarstva, okrajnega sodišča, davčnega in drugih uradov, da ne nastane anarhija. V okrajni Narodni Svet naj vstopijo tudi zastopniki italijanskih občin koperskega okraja. K temu nas naj ne vodijo narodni oziri, še manj pa narodno sovraštvo, temveč humaniteta, javni mir in red. Niti Slovenci, niti Italijan ne moremo pričakovati nemudne rešitve od zgoraj. Urediti je treba tudi vprašanje preživljanja, če ne je glad neizogiben. Le s tem bomo pokazali svojo dozorelost, da smo se sposobni vladati sami. — Nis Vodoran III.

Književnost in umetnost.

V ateljeju slikarja Inkiostrija.

»Stil je forma ideala«.
Viktor Hugo.

Ob obisku te delavnice je človek ugodno iznenaden. Jugoslovan občuti, da je obkoljen od najlepšega gajevega cvetja, bujno odraslega v čarobnih vrtovih narodnega nam uma, duše in srca. Da: ker vidimo tu bistro in vedro našo umetnost, porabljeno za okrašenje vseh predmetov pohištva.

Potujoč od sela do sela, od koče do gosposke hiše, po vseh krajih jugoslovanskih, je **Inkiostri** (ki je sam Dalmatinec) nabral mnogo reči, ogromnega gradiva naše narodne dekorativne umetnosti.

Ali, danes se nočemo spuščati v ocenjevanje, niti ne v opisovanje tega gradiva, že ocenjenega in opisanega od naših in tujih merodajnih veščakov. Reči moremo le, da je to neizcrpen vir lepote, iz katerega se naš umetnik navdušuje in okraša cerkve, hiše, oprave, arhitekturo — za vseh v obče, česar treba življenju človeškemu. Inkiostri se lotuje vsakega estetskega poizkusa in, kakor smo se uverili, z velikim uspehom, pri nas in — kar je še važneje — še bolj v tujem svetu. On ne upotrebija tega narodnega gradiva, kakor se — na žalost — dijaki po šolah poslužujejo modelov iz papirja, ali gipsa. To je: ne more jih takih kopirati na vsak predmet, ker je to gradivo predstava načina, kakor so naši narodi znali in mogli posnemati okoli njih stoječo prirodo. **To posnemanje narave (stilizacijo) je moč našega umetnika.** Z umetniškim duhom je prodrl v dušo našega naroda, proučujoč njegovo umetniško tradicijo (izročitev) in isto prirodo, v kateri je naš narod živel in živi in na kateri se je zgledoval pri ustvarjanju svojih motivov.

Ta naloga je navadno težka in dvojna: pogoditi je v prirodi, ki jej je bila oblika naivno stilizirana od narodne duše in roke na lesu, ali na tkaninah, in biti tolmač med prirodo in nje narodno stilizacijo; a potem z istim duhom stilizirati nove umetniške forme po potrebi današnji. Po tem, kar smo videli, je Inkiostri uspel v tem, iskreno uspel, kajti vsak njegov original ovaja čisto vtis narodnega karakterja in tipa, četudi je to tako dovršeno, da more odgovarjati zahtevam moderne zgradbe in stanovanja.

V tem njegovem delu motrimo postajanje nove dovršene narodne umetnosti in industrije (obrti), zelo koristne za naš napredek, za našo civilizacijo, ki hoče danes, da gospodari na ekonomskem polju in da sije na intelektualno. Umnost (intelektuvalnost) pomenja danes evolucijo (razvoj), a evolucije mora biti sedaj pri nas v namerah in dejanjih.

Po tem obisku mislimo na tiste mlade može, ki so se ravnokar oženili in katerih deca odraste v tuji zibeli, obdana od tujih predmetov — in vznemirja nas to. Zato priporočamo našim novoporočencem, naj, predno kaj naročajo, obiščejo delavnico našega Inkiostrija!

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Najmanjša pristojbina znaša 80 vinarjev.

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterije in drobnine. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19. 4311

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu. Via delle Poste št. 10. 40

Zamenjam ali prodam 2 moški suknji in 2 beli preprogi za postelje. Gelsi 9, I., od 12—2. 2933

Modni salon
prej last
CLORINDE TAVOLATO
v Trstu, ul. Pozzo del mare št. 1, I. n.
(za trgom Franc Jos'pa)
ima v velikl izberi
obleke, plašče in kožuhovine
Specijaliteta: stezniki in žamet za modistinje.

Hermangild Trocca
Trst — ulica Barriera vecchia 8 — Trst
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov.
Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetlic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike

Pozor! Pozor!
Za takojšnjo dobavo imam več vagonov
BUKOVEGA OGLJA
na razpolago. Oddajajo se le celi vagoni iz lastne ogljarne.
JAKOB MEHART, Domžale, Kranjsko.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
reg. zadr. z neom. jamstvom
ul. S. Francisku Asiškega št. 20 II. nad.
sprejema hranilne vloge
od 1 K dalje ter jih obrestuje po
4%
Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune. — Posoja hranilne pušice na dom. — Rentni davek plačuje iz svojega.
Daje posojila po najugodnejših pogojih na vknjižbe, na osebno poroštvo, na zastave vrednostnih listin.
Uradne ure vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov od 8 do 1.

Lišaj,
kraste, srbež, garje in kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** Ne umaže, nima duha; se more torej tudi čez dan rabiti. — Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. — Nadalje prašek PARATOL za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje, ako se pošlje naprej ali po povzetju. Naslov:
Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta
VII, 51 Rózsa utca 21.

C. kr. priv.
Avstr. kreditni zavod
za trgovino in obrt
Podružnica Trst, Trg Marije Terezije 2.
Za shrambo vrednostnih papirjev in dokumentov se priporoča vzeti v najem varnostne jeklene celice (Safes) pod ključem najemnika, katera je zavarovana proti ognju in tatvini v Oklopnem zakladu podružnice c. kr. priv. Avst. zavod za trgovino in obrt. — Podružnica Trst, Trg Marije Terezije št. 2.

Umetno-fotografični atelje
Trst — ulica del Rivo štev. 42 — Trst.
Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike. **Posebnost: povečanje vsake fotografije.** Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, e. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.
Trst, ulica del Rivo št. 42 (pritličje) Trst.

Češko Budjevička Restavracija Josákova uzorna češka gostilna v Trstu se nahaja v ul. G. Galatti (v veni avne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

Zobozdravnik Dr J. ČERMAK
v Trstu, ul. delle Poste vecchie 12 vogal ul. delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranja
Umetni zobje. Umetni zobje.

Varietè Gambrinus Kabaret
vsak večer ob 9½
velika varietetna predstava
Vstopnina K 1

Srbež,
kraste, lišaj, garje in slične kožne bolezni ozdravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** — Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek **Paratol** za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov:
Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta
VII/51 Rózsa utca 21.

DR. MRAČEK
zobozdravnik
Trst - Corso štev. 24, I. nad. - Trst
Od 9 - 12 dop. in od 3—6 pop.
Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

DR. TECILAZIĆ
— specijalist za otroške bolezni —
se je povrnil
in ordinira od 2—4 pop.
Ulica Stadion 6, I. (gledališče Fenice)
Telefon št. 26-31

Dobroznana urarna in zlatarna
A. POVH v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.
Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja stekenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.
Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199,825.992·40
Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31 12 1915) K 546,405.849·—
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 872.45 : 443·85.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Novo pogrebno podjetje Trst.
Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.
Preskrbuje vsakorazredne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje. države. Zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krst iz kovine in vsakovrstnega lesa v raznih oblikah, vencev, sveč i. t. d. po zmernih cenah. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.
Brzojavi: NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)
Delniška glavnica K 30,000.000.—. Rezerva K 8,000.000.—
Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar. Ekspositura v Kranju
Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. - - — Menjalnica. — — Eskompt menic
Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi JADRANSKA
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu
Ulica Caserma štev. 11. Uradne ure od 9-1.
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnate novce in devize.
Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče tranzakcije.
Vloge na knjižice obrestuje 4% netto
Vloge na tekoči in žiro-račun najbolje po dogovoru.
Obavlja nakazila vojnim ujetnikom.
Poslovalnica c. kr. razredne loterije.